

## **LIGA CONTRA BRUTALITĂȚILOR**

**organizație de masă, legală, condusă de P.C.R. (1935)**

de Gh. I. IONIȚĂ

În anii ce au urmat eroicelor lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie 1933, Partidul Comunist Român și-a intensificat activitatea sub toate formele : ilegală, semilegală și legală, a organizat numeroase acțiuni ale oamenilor muncii pentru revendicări economice și politice, a acționat pentru stringerea laolaltă a forțelor democratice în cadrul unui larg front popular antifascist.

Pornind de la indicația leninistă cu privire la necesitatea îmbinării activității ilegale cu cea legală, Partidul Comunist Român, orientându-se cu pricepere, a găsit mereu noi forme pentru păstrarea și lărgirea legăturilor sale cu masele și pentru a-și spune cuvântul în toate problemele ce frământau poporul nostru muncitor. În această perioadă, a anilor 1934—februarie 1938, „...partidul nostru crează o serie de organizații de masă legale, pentru a putea desfășura acțiunea de închegare a unui larg front popular antifascist“<sup>1</sup>. Aceste organizații aveau menirea de a activa legal în acele condiții în care partidul comunist, apărătorul intereselor vitale ale tuturor oamenilor muncii din România, era permanent urmărit de către autoritățile reacționare burghezo-moșierești și împiedicat în mod brutal să-și desfășoare legal activitatea. Din rîndul acestor organizații de masă legale, create și conduse de P.C.R., a făcut parte și Liga contra brutalităților\*.

\* \* \*

Desfășurarea de către partidele și organizațiile democratice, antifasciste a unei activități continui împotriva terorii, a stării de asediu și cenzurii, a măsurilor arbitrare adoptate de regimul burghezo-moșieresc împotriva mișcării revoluționare a maselor, împotriva arestării și condamnării luptătorilor comuniști și antifasciști a constituit o necesitate

---

<sup>1</sup> Gh. Gheorghiu-Dej, *Articole și cuvîntări*, E.S.P.L.P. 1956, ediția a IV-a, pag. 379.

\* În unele documente ale vremii, această organizație apare și sub denumirea de : Asociația contra brutalizării sau Liga contra bătăii.

vitală pentru perioada în care s-a creat și a activat Liga contra brutalităților<sup>1</sup>. Cu atât mai mult, crearea de către P.C.R. a unei organizații de masă, care să activeze susținut cu mijloace legale pe această linie, a venit să întregească acțiunea largă desfășurată de comuniști, de antifasciști în general, pentru apărarea libertăților democratice ale maselor.

Liga contra brutalităților a fost creată și a activat în condițiile în care în întreaga țară masele desfășurau o luptă acerbă împotriva prelungirii de către guvernul liberal la 14 martie 1935 a stării de asediu<sup>2</sup>, în condițiile în care creștea în intensitate lupta împotriva terorii, arbitrarului și brutalității cu care autoritățile reacționare burghezo-moșierești împiedicau orice ridicare la luptă a maselor muncitoare<sup>3</sup>. „Starea de asediu și teroarea îndreptată împotriva maselor largi, care au devenit după luptele din februarie (1933 — n.n.) metoda permanentă de guvernare a țării — se sublinia în rezoluția C.C. al P.C.R. din februarie 1935 — precum și faptul că în aceste condiții mișcarea revoluționară condusă de P.C.R. s-a întărit și mai mult și s-a lărgit sînt un indiciu al încordării luptelor de clasă din România<sup>4</sup>. Din analiza principalelor aspecte pe care le îmbrăca mișcarea revoluționară din țara noastră, rezoluția desprindea apoi linia de conduită viitoare a acestei mișcări. „Mobilizînd masele pentru acțiuni contra stării de asediu — continua rezoluția — contra interzicerii organizațiilor revoluționare, contra terorii din partea guvernului, pentru dizolvarea bandelor fasciste, cuziste, pentru arestarea conducătorilor lor, pentru dizolvarea reală a Gărzii de fier și a celorlalte bande, P.C.R., organizatorul F.P.A. (Frontul popular antifascist — n.n.), trebuie să contrapună regimului actual *...apărarea drepturilor democratice ale poporului muncitor*. Aceasta înseamnă apărarea libertății cuvîntului, presei, de întrunire, de organizare, alegeri libere, democratice pentru parlament și organele administrative, inclusiv pentru femei și tineret, lupta contra lichidării autonomiei instituțiilor sociale (Casele de asigurare, Camerele de muncă, camerele meseriașilor etc.), contra desființării autonomiei comunale etc., contra regimului ucigător în închisori și pentru eliberarea tuturor antifasciștilor închiși<sup>5</sup>. Într-un cuvînt, acest document, ca și celelalte

<sup>1</sup> „Este o stare nejustificabilă — nota un ziar al vremii în legătură cu aceasta — ca o țară să fie guvernată permanent de cenzură și stare de asediu, luptătorii antifasciști să fie tratați cu un regim de teroare și să se răpească muncitorilor drepturile economice și politice“ („Omul liber“ Pitești, anul I, nr. 6 din 25 martie 1936).

<sup>2</sup> „Adevărul“, anul IL, nr. 15693—15698 din 12—17 martie 1935.

<sup>3</sup> Numeroase articole apărute în presa vremii oglindesc variatele aspecte ale luptei maselor desfășurate în acest sens. Vezi, de pildă, articolele apărute în ziarul „Adevărul“ — „Nici brutalitate. Nici violențe“ (12 aprilie 1935); „Pentru amnestie“ (1 iunie 1935); „Rasismul prefața dictaturii“ (19 aprilie 1935); „Numerus clausus, rasism, dictatură“ (18 aprilie 1935); „Medicina și pumnii“ (5 aprilie 1935); „Amnestia o cerință imperioasă a momentului de față“ (2 iunie 1935); Vezi și „Bătaia în fabrică și atelier“ („Orizont“ anul I, nr. 5 din 28 aprilie 1935); „Contra bătaii“ („Orizont“, anul I, nr. 2 din 10 martie 1935).

<sup>4</sup> „Documente din istoria Partidului Comunist din România 1934—1937“ E.S.P.L.P. 1957, pag. 209.

<sup>5</sup> Loc. cit., pag. 215—216.

documente ale P.C.R. elaborate în această perioadă, avea în vedere necesitatea unei lupte hotărâte împotriva *brutalității* cu care regimul burghezo-moșieresc tindea să răpească libertățile democratice ale maseilor și să stăvilească lupta pentru mai bine a acestora.

Pe acest front larg de luptă a fost îndrumată să activeze și Liga contra brutalităților încă de la crearea sa. Constituirea organizației a avut loc, la 10 martie 1935, în cadrul unei întruniri a membrilor fondatori<sup>1</sup> ai Ligii ce a avut loc în București, într-o casă conspirativă a partidului comunist, situată în strada Racoviță nr. 36<sup>2</sup>. Cu acest prilej, cei ce au luat cuvântul au ridicat numeroase probleme pe care le-au considerat absolut necesare a sta în atenția noii organizații. Astfel, la această întrunire s-a vorbit despre necesitatea luptei hotărâte împotriva folosirii bătaii în fabrică, atelier, școală și familie, împotriva fiscalității excesive și a scumpetei, împotriva executărilor silite făcute de către fisc în sinul populației nevoiașe, împotriva regimului neomenos impus de autorități în închisori comuniștilor și antifasciștilor etc. După ce s-a stabilit ca, la început, Liga să activeze numai în capitală iar sediul organizației să funcționeze în Parcul Rahova, pe strada C, nr. 9, participanții la această primă întrunire au însărcinat o comisie de alcătuire a unui proiect al statutului organizației și, totodată, au hotărât ca, în zilele următoare, să fie lansate în presă chemări în rîndurile noii organizații, chemări care să fie însoțite de explicitări asupra scopului pentru care se crează și avea să activeze Liga contra brutalităților<sup>3</sup>. Totodată, s-a stabilit ca, pînă la recunoașterea organizației ca persoană juridică, activitatea acesteia să fie condusă de un comitet restrîns desemnat din rîndul membrilor fondatori<sup>4</sup>.

Este important de subliniat că, încă de la început, P.C.R. a indicat noii organizații, prin comuniștii ce s-au numărat printre membrii ei fondatori, ca, în vederea asigurării unei eficacități cit mai depline, pe parcursul existenței Ligii, aceasta să caute a întreprinde acțiunile propuse în colaborare cu celelalte organizații de masă legale create și conduse de partid ce aveau preocupări asemănătoare celor ale Ligii contra

---

<sup>1</sup> Membrii fondatori ai organizației erau în majoritate muncitori. Se cuvine a fi subliniat faptul că și pe parcurs liga s-a adresat în primul rînd muncitorilor din diverse fabrici și uzine ale Capitalei. Aceasta a făcut ca ea să se situeze în rîndul organizațiilor cu caracter predominant muncitoresc. În rîndurile ei au activat însă, lărgindu-i caracterul de masă, și o serie de mici meseriași, funcționari, profesori, medici, avocați etc. (Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 6, dosarul nr. 1185, fila 28).

<sup>2</sup> Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 6, dosarul nr. 1182, fila 121.

<sup>3</sup> Loc. cit., dosarul nr. 1185, fila 28 ; dosarul nr. 1182, fila 121.

<sup>4</sup> Loc. cit., dosarul nr. 1182, filele 130—132.

brutalităților<sup>1</sup>. Aceste indicații s-au realizat efectiv prin colaborarea Ligii contra brutalităților în primul rînd cu Blocul democratic (creat în mai 1935)\* cu Comitetele pentru apărarea antifasciștilor (create în primele zile ale anului 1935), cu Liga contra prejudecăților (creată în februarie 1935)\*\* și Societatea pentru protecția femeii și a copilului (creată în ianuarie 1935)\*\*\*. De altfel, după dizolvarea Ligii contra brutalităților de către autoritățile reacționare burghezo-moșierești, în iunie 1935, obiectivele ei de luptă au rămas pe mai departe în atenția celorlalte organizații de masă care s-au străduit să le ducă la îndeplinire<sup>2</sup>.

În intervalul cuprins între 10 martie 1935 — data constituirii Ligii — și 5 aprilie — data depunerii Statutului organizației la Tribunalul Ilfov — membrii săi fondatori au dat publicității o serie de proteste contra regimului neomenos din închisori<sup>3</sup> și au desfășurat o largă acțiune în rîndul maselor de muncitori, mici meseriași, intelectuali, pensionari, a cetățenilor din Capitală în general, pentru a adera la noua organizație. În primul rînd, organizația P.C.R. a Capitalei a dat indicații comuniștilor de la C.F.R., din fabricile metalurgice, textile etc. să atragă cît mai mulți aderenți de partea Ligii contra brutalităților<sup>4</sup>. Adeziunile de primire în Liga contra brutalităților<sup>5</sup> au căpătat astfel o largă răspîndire în toată Capitala după cum constatau cu neli-niște înseși organele Direcției generale a poliției la 21 martie 1935<sup>6</sup>. Urmare a interesului cu care masele au primit noua organizație a fost aderarea la ea, în scurt timp, în special începînd de la jumătatea lunii martie 1935, a unui număr important de oameni ai muncii din Capitală — în primul rînd muncitori, mici meseriași, intelectuali, funcționari etc.

<sup>1</sup> Acad. P. Constantinescu-Iași, „Organizații de masă legale, conduse de Partidul Comunist din România 1932—1938”, Ed. Academiei R.S.R. 1952, pag. 4—5.

\* Detalii în legătură cu activitatea acestei organizații vezi în articolul lui Gh. Ioniță: „Blocul democratic, organizație de masă, legală, condusă de P.C.R. 1935—1936” în „Analele Institutului de istorie a partidului de pe lîngă C.C. al P.C.R.” nr. 5/1962, pag. 89—117.

\*\* Detalii în legătură cu activitatea acestei organizații vezi în articolul lui Gh. Ioniță: „Liga contra prejudecăților, organizație de masă, legală, condusă de P.C.R.” în „Analele Institutului de istorie a partidului de pe lîngă C.C. al P.C.R.”, nr. 2—1963, pag. 109—121.

\*\*\* Detalii în legătură cu activitatea acestei organizații vezi în articolul lui B. Dușescu: „Societatea pentru protecția femeii și a copilului — organizație de masă creată și îndrumată de P.C.R.” (1935—1936) în „Analele Institutului de istorie a partidului de pe lîngă C.C. al P.C.R.”, nr. 3/1964, pag. 106—121.

<sup>2</sup> Acad. P. Constantinescu-Iași: *Lucr. cit.*, pag. 4—5.

<sup>3</sup> Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 6, dosarul nr. 1185, fila 27.

<sup>4</sup> *Loc. cit.*, fondul nr. 8, dosarul nr. 1678, fila 73.

<sup>5</sup> Adeziunea de primire în noua organizație avea următorul cuprins: „Subsemnații muncitori și cetățeni din sectorul... luînd cunoștință în ziarul dvs. (se au în vedere protestele publicate în presa democratică împotriva tratamentului bestial la care erau supuși comuniștii și antifasciștii din închisori — n.n.) de moartea muncitorului Minski din Oradea... protestăm contra brutalizării și cerem instituirea unei anchete pentru a descoperi și pedepsi pe cei vinovați.

Avînd în vedere aceste schingiuiri și brutalizări la care sîntem mulți din noi supuși zilnic, ne propunem a ne constitui într-o asociație contra brutalității, pentru a ne apăra demnitatea noastră de oameni”. (Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 8, dosarul nr. 1678, fila 73).

<sup>6</sup> Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 8, dosarul nr. 1678, fila 73.

După definitivarea proiectului Statutului Ligii — pe baza discuțiilor lui de către membrii fondatori ai organizației — a fost însărcinată o comisie spre a-l înainta, la 5 aprilie 1935, Tribunalului Ilfov. Din comisie făceau parte o serie de avocați desemnați de biroul juridic al P.C.R.<sup>1</sup>

În statut, după ce era precizat în articolul 3 scopul Ligii — acela de a lupta împotriva brutalizării individului de către membrii societății, a copiilor de către părinți, învățători și profesori, a femeii de către bărbat, a lucrătorilor de către patroni —, se sublinia că noua organizație își propune să contribuie la „înlesnirea desăvârșirii unei culturi generale membrilor săi“, să desfășoare variate acțiuni pentru răpîndirea culturii în mase — prin organizare de șezători, conferințe etc. —, pentru a putea astfel să convingă pe oameni de a nu mai comite brutalități<sup>2</sup>. Firește, sub aceste formulări generale, între obiectivele Ligii se subînțelegeau și altele ce nu puteau fi înscrise în statut deoarece înscriserea lor ar fi însemnat de la bun început interzicerea activității noii organizații de către autorități. Acestea toate au fost făcute cunoscute membrilor organizației la întrunirile acesteia, în cursul desfășurării acțiunilor inițiate și, în parte, cu multă prudență, au fost strecurate în unele materiale publicate în presa vremii în zilele ce au urmat depunerii statutului la Tribunalul Ilfov<sup>3</sup>. De altfel, organele siguranței pornite în urmărirea activității Ligii încă din primele zile de activitate a acesteia<sup>4</sup> constatau, la 6 aprilie 1935, că noua organizație are obiective mult mai largi decît cele înscrise în statut că „...urmărește scopuri de propagandă, agitație și organizare comunistă“<sup>5</sup>, că e condusă de comuniști și, ca urmare, cerea imediata ei dizolvare<sup>6</sup>. Pentru aceasta trebuiau probe. Aceste probe erau greu de cules atîta timp cît Liga activa legal. Autorităților nu le erau ușor să o dizolve atîta timp cît activitatea ei era susținută de mase. De aceea, autoritățile au recurs la o urmărire îndeaproape a fiecărei acțiuni a Ligii cu scopul de a lovi, în ultimă instanță, în existența ei, dizolvînd-o, așa cum de fapt s-au și petrecut lucrurile cu brutalitate în iunie 1935, fără a exista probe.

În condițiile grele — datorate terorii la care a fost supusă activitatea Ligii în tot decursul existenței sale — au fost organizate acțiunile noii organizații. Datorită urmăririi permanente la care era supusă

<sup>1</sup> Loc. cit., fondul nr. 6, dosarul 1185, fila 27.

<sup>2</sup> Loc. cit., dosarul nr. 1182, filele 124—126; dosarul nr. 1185, filele 32—34.

<sup>3</sup> În „Dimineața“, anul XXXI, nr. 10 159 din 8 aprilie 1935, de pildă, a apărut un apel al Ligii în care se anunța depunerea la Tribunal a statutului noii organizații ce-și propunea să lupte împotriva „brutalizărilor cetățenilor de către agenții fiscali ce în ultimul timp au devenit un sistem“, împotriva „abuzurilor organelor polițienesti ce se țin lanț“ etc. În chip asemănător, în „Facla“ și „Adevărul“ au fost publicate proteste împotriva regimului penitenciar, în special al celui de la Doftana, ca și împotriva altor brutalități. (Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 6, dosarul nr. 1182, fila 131). După cum se vede, acestea erau obiective care, din motive cunoscute, în statut nu puteau figura.

<sup>4</sup> Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 6, dosarul nr. 1182, filele 135—153.

<sup>5</sup> Loc. cit., dosarul nr. 1182, fila 131.

<sup>6</sup> Loc. cit., dosarul nr. 1185, fila 27.

organizația a hotărât ca o perioadă de timp să nu-și țină întrunirile la sediul său ci la sediul Societății pentru protecția femeii și a copilului<sup>1</sup> sau la o serie de case conspirative ale P.C.R. în special la cele din străzile Dragalina nr. 38 și Racoviță nr. 36. Măsura aceasta nu a dus însă la rezolvarea problemei căci organele de urmărire au intervenit brutal și în aceste condiții. Așa, de pildă, cum aflăm dintr-un protest al Ligii contra brutalităților publicat în „Adevărul“ din 20 aprilie 1935, într-una din zile, autoritățile „...au pătruns în mod ilegal (în sediul Societății pentru protecția femeii și a copilului, — n.n.) și au bătut în mod barbar pe copiii adunați să-și facă lecțiile și pe meditatoarele lor, făcând și citeva arestări“.

În această perioadă, pentru a scăpa de sub urmărire, organizația a folosit și metoda organizării unor acțiuni în colaborare cu alte organizații de masă. Așa, de pildă, la 9 mai 1935, în sala „Dalles“ a fost organizat, în colaborare cu Liga contra prejudecăților, simpozionul pe tema: „Este bătaia ruptă din rai?“<sup>2</sup>, în cadrul căruia au luat cuvântul C. I. Parhon, M. Ralea și alte personalități marcante ale vieții științifice și culturale. Cîteva zile mai târziu, la 12 mai, în aceeași colaborare, a fost organizat simpozionul: „Bătaia în pedagogie“<sup>3</sup>. În cadrul acestor acțiuni participanții au protestat vehement împotriva brutalităților, cerînd renunțarea la bătaie în toate sectoarele de activitate. Cu aceste prilejuri, s-a luat poziție contra jurisprudenței burgheze, contra Codului penal ce admitea folosirea bătăii pentru așa-zisa „îngrădire a rezistenței în contra autorității“<sup>4</sup> — după cum sublinia semnificativ unul din ziarele vremii.

Pe aceeași linie se cuvin a fi amintite acțiunile întreprinse de Liga contra brutalităților împotriva consecințelor ce decurgeau din ridicarea de către reacțiune — în primul rînd cea fascistă — la rangul de principiu a formulelor „numerus clausus“, „numerus valachicus“ și „numerus nullus“<sup>5</sup>. Independent sau în colaborare cu celelalte organizații de masă — în primul rînd cu Liga contra prejudecăților —, Liga contra brutalităților s-a ridicat împotriva provocărilor la care se dedau organizațiile fasciste, huliganice, provocări concretizate în bătăile și dezordinile la care incitau acestea pe studenții din Capitală<sup>6</sup>. Într-unul din protestele date publicității în acele zile, de pildă, condamnînd „...politicianismul veros și diversionist care se ascunde în dosul agitațiilor“, semnatarii, printre care se aflau și o serie de membri ai Ligii contra brutalităților, se angajau „de a epuiza toate mijloacele

<sup>1</sup> Loc. cit., dosarul nr. 1182, fila 127.

<sup>2</sup> Loc. cit., dosarul nr. 1185, fila 27; În „Orizont“, anul I, nr. 4 din 14 aprilie 1935 se află afișul ce anunța ținerea acestui simpozion.

<sup>3</sup> „Dimineața“, anul XXXI, nr. 10191, din 12 mai 1935.

<sup>4</sup> Vezi articolul: „O jurisprudență despre bătaie“ din „Adevărul“ anul IL nr. 15708 din 29 martie 1935.

<sup>5</sup> „Adevărul“ anul IL nr. 15696 din 15 martie 1935.

<sup>6</sup> „Dimineața“ anul XXXI, nr. 10147, din 14 aprilie 1935 și „Adevărul“ anul IL, nr. 15719 din 11 aprilie 1935.

de acțiune pentru a împiedica pe viitor orice încercare de asmuțire a omului în contra omului<sup>1</sup>.

Se cuvin amintite, de asemenea, acțiunile întreprinse de ligă în diversele cartiere ale Capitalei împotriva scumpetei și fiscalității excesive. În lunile mai și iunie 1935, de pildă, liga a organizat în cartierele Vitan, Foișoreanu etc. acțiuni deschise împotriva agenților fiscului veniți pentru a executa pe nevoiașii datornici. Unele din acțiuni s-au încheiat prin punerea pe fugă a agenților fiscului<sup>2</sup>. Presa vremii a publicat în legătură cu aceasta o serie de proteste înfierînd lipsa de omenie a autorităților ce recurgeau la cele mai josnice metode de a zmulge de la datornicii nevoiași sumele reprezentînd diversele impozite către stat. Un grup de cetățeni din sectorul de verde al Capitalei protesta, de pildă, cu hotărîre împotriva faptului că deveniseră tot mai dese cazurile în care oameni nevinovați „au fost maltratați de organele polițienești“. Ei atrăgeau atenția că „bătaia și brutalitățile amenință să devină un sistem“<sup>3</sup>.

Între acțiunile inițiate de Liga contra brutalităților o pondere mare au avut, pe tot parcursul existenței sale, acelea îndreptate împotriva regimului neomenos la care erau supuși în închisori comuniștii și antifasciștii. Pe această linie, în presa vremii — semnate sau nesemnate — au apărut din inițiativa Ligii numeroase proteste<sup>4</sup>. Așa, de pildă, sub titlul „Pentru amnestie“, în ziarul „Adevărul“ a apărut un protest semnat — alături de membri ai Ligii contra brutalităților — și de savanții Gh. Marinescu și C. I. Parhon, de dr. Predescu Rion — președintele Ligii contra prejudecăților —, de scriitorul Demostene Botez ș. a. în care se ridica un vehement protest contra torturării de către autorități a luptătorilor revoluționari<sup>5</sup>. Proteste asemănătoare erau exprimate și în articolele: „Pentru deținuții politici“ și „Situația deținuților politici de la Doftana“ apărute de asemenea în ziarele vremii<sup>6</sup>.

Prin acțiunile inițiate de Liga contra brutalităților împotriva tratamentului neomenos din închisori, pentru strîngerea din rîndul maseilor muncitoare de proteste împotriva acestui tratament, pentru ajutoarea morală și materială a comuniștilor și antifasciștilor închiși, această organizație și-a adus o contribuție de seamă la susținerea activității Ajutorului roșu — organizația de masă ce activa cu bune rezultate pe acest tărîm<sup>7</sup>.

<sup>1</sup> „Adevărul“, anul IL, nr. 15719 din 11 aprilie 1935.

<sup>2</sup> Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 1, dosarul nr. 191, fila 155.

<sup>3</sup> Loc. cit., dosarul nr. 187, fila 51; vezi și „Dimineața“ din 3 și 4 aprilie 1935.

<sup>4</sup> Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 6, dosarul nr. 1182, fila 132.

<sup>5</sup> „Adevărul“, anul IL, nr. 15754 din 26 mai 1935.

<sup>6</sup> Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 1, dosarul nr. 152, fila 355; „Adevărul“, anul IL, nr. 15750 din 22 mai 1935.

<sup>7</sup> În aprecierile siguranței referitoare la Liga contra brutalităților, această organizație este consemnată, de altfel tocmai din această cauză, ca o „auxiliară a Ajutorului roșu“ (Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 1, dosarul nr. 152, fila 387).

Scurgerea timpului fără ca Liga să primească din partea autorităților avizul statutului<sup>1</sup> și, deci, recunoașterea organizației ca persoană juridică, a determinat inițierea unei campanii de protest a aderenților acestei organizații pe lângă autorități. Răspunsul a întârziat însă pînă la 29 iunie 1935 cînd a fost de fapt dispusă dizolvarea organizației<sup>2</sup>. În acea zi, autoritățile au procedat la sigilarea sediului organizației și au pus sub strictă urmărire membrii ei<sup>3</sup>.

Măsura arbitrară, brutală, de dizolvare a organizației a produs o vie reacție de nemulțumire membrilor Ligii, membrilor celorlalte organizații de masă legale, maselor muncitoare în general. Expresia dezacordului maselor față de această decizie a fost hotărîrea lor de a continua activitatea pe căile ilegale adoptată în cadrul unor întruniri conspirative ce au avut loc în zilele imediat următoare pronunțării dizolvării Ligii contra brutalităților<sup>4</sup>. Activitatea ilegală a Ligii — despre existența căreia dispunem de date documentare pînă la 29 august 1935 — a contribuit la menținerea climatului de luptă statornicit în rîndul membrilor acestei organizații. Către finele anului 1935 și, în special, la începutul anului 1936, membrii acestei organizații au fost îndrumați, conform indicației P.C.R., să-și continue activitatea în cadrul acelor organizații de masă ce mai activau, în primul rînd în cadrul Blocului democratic, Comitetelor pentru apărarea antifasciștilor, Patronajelor populare și al Comitetelor cetățenești\*. În aceste condiții, obiectivele de activitate ale Ligii contra brutalităților au fost preluate treptat, începînd din a doua jumătate a anului 1935, în primul rînd de către Blocul democratic și Comitetele cetățenești, organizații care, bucurîndu-se de o largă popularitate în masele largi, reprezentau o cheazășie sigură a îndeplinirii cu succes și a acelor sarcini pentru care activaseră sub conducerea P.C.R. membrii Ligii contra brutalităților.

<sup>1</sup> După depunerea statutului la Tribunalul Ilfov, acesta a fost înaintat, la 14 mai 1935, Direcției Muncii din Ministerul Muncii Sănătății și Ocrotirilor Sociale pentru recunoaștere și avizare ca persoană juridică a Ligii contra brutalităților. În răspunsul dat, la 24 mai, însă, prin intermediul Direcției generale a poliției, se cerea dizolvarea Ligii pe motivul că „...investigațiunile întreprinse în cauză și primele manifestări ale acestei noi organizații dovedesc că, în fapt, este vorba de o organizație deghizat comunistă al cărui program afișat servește numai pentru inducerea în eroare a autorităților, dar care, în realitate, urmărește scopuri de propagandă, agitație și organizare comunistă” (Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 6, dosarul nr. 1182, filele 130—132).

<sup>2</sup> Arhivele statului Tîrgoviște, fondul Poliția orasului Tîrgoviște, dosarul nr. 1/1935, fila 21; „Scinteia Prahovei”, anul I, nr. 7 din 20 iulie 1935.

<sup>3</sup> Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 1, dosarul nr. 191, fila 89.

<sup>4</sup> Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 6, dosarul nr. 1185, fila 63. La una din aceste întruniri, ținută în strada Dragalina nr. 38 s-a hotărît ca, în viitor, Liga să activeze în special pe tărîmul luptei contra fiscalității excesive, a scumpetei și pe tărîm edilitar. (Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 6, dosarul nr. 1182, fila 155).

\* Detalii în legătură cu activitatea acestei organizații vezi în articolul lui Gh. I. Ioniță „Activitatea desfășurată de Comitetele cetățenești pentru revendicări general-democratice (1936—1937)” în *Analele Institutului de istorie a partidului de pe lângă C.C. al P.C.R.*, nr. 2/1964, pag. 85—109.



În ansamblul muncii desfășurate de Partidul Comunist Român pentru crearea condițiilor necesare închegării Frontului popular antifascist, crearea și activitatea oricât de modestă dusă de Liga contra brutalităților, în condițiile grele, ale terorii exercitată de burghezie și moșierime, s-a înscris ca o contribuție pozitivă, ca o experiență bună dobândită de mișcarea antifascistă din țara noastră în acei ani. Alături de celelalte organizații de masă legale, create și conduse de P.C.R., Liga contra brutalităților, în răstimpul scurt în care a activat, a reușit să grupeze în rîndurile sale aderenți din diferite categorii sociale și să ducă în mijlocul lor cuvîntul mobilizator al partidului comunist, perspectiva clară asupra obiectivelor de luptă ce stăteau în fața mișcării revoluționare din România pe calea spre viitorul luminos al țării.

